P9_TA(2020)0036

Republiken Guinea, särskilt våldet mot demonstranter

Europaparlamentets resolution av den 13 februari 2020 om Republiken Guinea, särskilt våldet mot demonstranter (2020/2551(RSP))

(2021/C 294/07)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Republiken Guinea,

— med beaktande av det gemensamma uttalandet av den 5 november 2019 från Förenta nationerna, Europeiska unionen och Förenta staternas och Frankrikes ambassader i Republiken Guinea,

— med beaktande av kommunikén från kommissionen för Västafrikanska staters ekonomiska gemenskap (Ecowas) efter intermezzona i Conakry den 4 november 2019,

— med beaktande av pressmeddelandet av den 9 november 2019, från Afrikanska kommissionen för mänskliga och folkens rättigheter om undertryckandet av demonstrationer i Republiken Guinea,

— med beaktande av den 35:e sessionen för FN:s människorättsråds arbetsgrupp för den allmänna återkommande utvärderingen den 20–31 januari 2020,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,

— med beaktande av partnerskapsavtalet mellan medlemmarna i gruppen av stater i Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, å ena sidan, och Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å andra sidan (Cotonouavtalet),

— med beaktande av den afrikanska stadgan om mänskliga rättigheter och folkens rättigheter som antogs den 27 juni 1981 och trädde i kraft den 21 oktober 1986,

— med beaktande av Republiken Guineas konstitution, som godkändes av Nationella övergångsrådet den 19 april 2010 och antogs den 7 maj 2010,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,

— med beaktande av det 11:e nationella vägledande programmet för Europeiska utvecklingsfonden för perioden 2015–2020, där anslag ges till Republiken Guinea,

— med beaktande av artiklarna 144.5 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. President Alpha Condé har suttit vid makten i Republiken Guinea sedan han blev vald 2010 och återvald 2015. Sedan mitten av oktober 2019 har det förekommit massiva protestdemonstrationer i landet, vilka ordnats framför allt av Nationella fronten för försvar av konstitutionen (FNDC), till följd av farhågor på oppositionshåll om att president Condé kommer att försöka få utökade konstitutionella befogenheter. Enligt Republiken Guineas konstitution får en president sitta högst två mandatperioder. President Condés andra mandatperiod löper ut vid utgången av 2020.

B. Valet av honom till president 2010 var det första steget i riktning mot demokratiska reformer och öppenhet efter åratals militärstyre. President Condé anklagas för att vara korrumperad och begränsa den politiska friheten. En konstitutionell reform som syftar endast till att förlänga presidentens mandatperioder så att Alpha Condé kan sitta kvar vid makten har provocerat fram våld.

C. President Condé har nyligen också sökt undergräva institutionella hinder för sin reform genom att utöva inflytande på Republiken Guineas författningsdomstol och landets valkommission. I mars 2018 avskedades författningsdomstolens ordförande Kéléfa Sall. Justitieminister Cheick Sako har också avgått i och med att han motsätter de ändringar av konstitutionen som skulle möjliggöra en tredje mandatperiod för presidenten.

D. Det styrande partiet, Samlingspartiet för Guineas folk, har inte den två tredjedels majoritet som det skulle behöva ha i parlamentet för att kunna ändra på konstitutionen. En folkomröstning om en konstitutionsändring skulle innebära ett kringgående av Republiken Guineas parlament.

E. Den 19 december 2019 tillkännagav president Condé planer på att det skulle hållas en folkomröstning om konstitutionsreformen den 1 mars 2020. Parlamentsval hade ursprungligen planerats till den 16 februari 2020, men senarelades till samma dag som folkomröstningen. I förslaget till ny konstitution ingår en förlängning av presidentens mandatperiod från fem till sex år, med två mandatperioder som gräns. President Condé förväntas komma att använda sig av denna konstitutionsändring för att söka en tredje mandatperiod.

F. Nationella fronten för försvar av konstitutionen (FNDC), som är en allians av oppositionspartier, civilsamhällesorganisationer och fackföreningar, har ordnat protester och planerar motsätta sig konstitutionsändringen med hjälp av strejker. Minst sju medlemmar av FNDC greps mellan den 12 oktober och 28 november 2019 och lagfördes för att deras upprop till protester mot det nya förslaget till konstitution innebar handlingar eller agerande som var ägnat att störa allmän ordning och utgöra en fara för allmän säkerhet, innan de slutligen frigavs till följd av internationella påtryckningar.

G. Situationen i landet kännetecknas av politisk högspänning och utbrott av våldsamma protester. Regeringen har gått hårt fram mot dessa utbrott och polisen har reagerat med överdrivet, omotiverat och olagligt bruk av maktmedel mot de protesterande, varvid människorättsorganisationer rapporterat om barrikader, skottlossning och tårgas, framför allt i huvudstaden Conakry och i Mamou i norr, som är ett fäste för oppositionen. Polisen i Wanindara lär ha använt en kvinna som mänsklig sköld för att skydda sig mot de protesterandes stenkastning.

H. Fodé Oussou Fofana, som är vice ordförande för det huvudsakliga oppositionspartiet Unionen av demokratiska krafter i Republiken Guinea, har anklagat presidenten för en ”konstitutionell statskupp” och för ”bedrägeri”. Oppositionspartierna har utfäst sig att protestera genom att bojkotta parlamentsvalet.

I. Både Ecowas och Afrikanska kommissionen för mänskliga och folkens rättigheter har manat till respekt för demonstranternas grundläggande rättigheter och till att säkerhetsstyrkorna ska hantera demonstrationerna bättre.

J. FN:s kommission för mänskliga rättigheter har konstaterat att säkerhetsstyrkorna i sitt bemötande av de protester som tog sin början i Conakry den 14 och 15 oktober 2019 åsidosatt internationella normer och standarder för bruket av maktmedel. Begravningen av de demonstranter som dödats i samband med dessa protester skedde mot en otäck bakgrund av ytterligare våld och dödsfall.

K. Republiken Guinea kommer på 101:a plats bland 180 länder på det internationella pressfrihetsindexet för 2019. Sedan 2015 har minst 20 journalister fått inställelseorder till myndigheterna, frihetsberövats eller lagförts. Alltsedan demonstrationerna tog sin början i oktober 2019 har journalister, människorättsförsvarare och aktivister från civilsamhället gripits, bland dem också Abdourahmane Sanoh (FNDC:s samordnare), som sedermera frisläppts, medan andra fortfarande hålls frihetsberövade och utsätts för våld. Minst 28 civila och en gendarm har dödats vid protesterna. Enligt uppskattningar från människorättsorganisationer har minst 70 demonstranter och utomstående dödats sedan 2015. Bland offren märks även studeranden Amadou Boukariou Baldé, som misshandlades till döds av poliser i samband med protester vid universitetet i Labé i maj 2019.

L. Flera lokala icke-statliga organisationer har utdömt förhållandena i Republiken Guineas fängelser, framför allt de allvarliga bristfälligheterna i form av överbeläggning, samt vad gäller livsmedel och kosthållning samt att (enligt rapporten från Human Rights Watch) flertalet fångvaktare inte fått någon utbildning. Detta föranleder oro i hela landet, men missförhållandena är särskilt graverande i Conakrys centralfängelse.

M. Republiken Guinea är ett av Afrikas fattigaste länder och lider fortfarande efter åratal av ekonomiskt vanstyre och korruption, trots att landet har världens största bauxitreserver i gruvorna kring Boke. Två tredjedelar av dess 12,5 miljoner invånare lever i fattigdom och krisen med ebolafeber mellan 2013 och 2016 innebar ett betydande avbräck för landets ekonomi. Landets befolkning består till 60 % av ungdomar under 25 år och dessa är särskilt svårt arbetslöshetsdrabbade.

N. I dagens situation av protester mot konstitutionsreformen, där motsättningarna mellan regeringen och oppositionspartierna tillspetsats, har OGDH (Republiken Guineas organisation för mänskliga och medborgerliga rättigheter) fördömt upprepade fall av människorättskränkningar i Republiken Guinea. Dessa kränkningar har lett till att offentliga byggnader och anläggningar förstörts, till försök att hetsa till etnisk splittring och till tvångsavhysningar från privat egendom. Mellan februari och maj 2019 tvångsavhyste Republiken Guineas regering över 20 000 personer från olika stadsdelar i Conakry för att frigöra tomtmark för ministerier, utländska ambassader, företag och andra offentliga bygg- och anläggningsprojekt.

O. Mellan 2014 och 2020 gav Europeiska unionen via det 11:e nationella vägledande programmet för EUF (Europeiska utvecklingsfonden) ett stöd på 244 000 000 euro till Republiken Guinea. Stödets tyngdpunkt var förlagd till institutionell reform och modernisering av förvaltningen, samt till stadsrenhållning, hälsa, vägtransporter och stöd till den nationella utanordnaren.

1. Europaparlamentet beklagar djupt det pågående våldet i Republiken Guinea. Parlamentet fördömer å det strängaste kränkningarna av mötes- och yttrandefriheten samt våldshandlingarna, dödandet och andra kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Regeringsstyrkorna uppmanas att omedelbart visa återhållsamhet och se till att fredliga protester tillåts äga rum utan några hot.

2. Europaparlamentet uppmanar regeringen i Republiken Guinea att påbörja en snabb, öppen, opartisk och oberoende utredning av dödsfallen och skadorna bland demonstranterna, av anklagelserna om övervåld eller andra människorättskränkningar från ordningsmaktens sida och av de ansvariga, även personer inom poliskåren och säkerhetsstyrkorna, som ska ställas till svars utan att åtnjuta någon straffrihet. Parlamentet påminner Republiken Guineas regering om att något som också bör prioriteras är att bekämpa korruptionen och att få ett slut på straffriheten.

3. Europaparlamentet beklagar djupt alla planer på att ändra landets konstitutionella bestämmelser avseende begränsningarna av presidentens mandatperioder. Parlamentet upprepar med kraft att det i en fungerande demokrati måste finnas en respekt för rättsstatlighet och samtliga konstitutionella bestämmelser, och då även – när så är lämpligt – begränsningar av presidentens mandatperioder. Republiken Guineas president uppmanas att respektera Republiken Guineas konstitution, särskilt artikel 27.

4. Europaparlamentet begär att rätten till demonstrationsfrihet samt mötes-, förenings- och yttrandefrihet, som garanteras av internationella normer och de FN-fördrag och FN-konventioner som ratificerats av Republiken Guinea, respekteras. Parlamentet uppmanar Republiken Guineas regering att vidta brådskande åtgärder för att se till att rätten att demonstrera fritt och fredligt respekteras och att trygga förhållanden skapas utan trakasserier, våld och hotelser samt att dialogen med oppositionen underlättas.

5. Europaparlamentet vädjar till alla berörda parter att förhindra en ytterligare upptrappning av spänningarna och våldet. Parlamentet uppmanar Republiken Guineas regering samt oppositionsgrupper och det civila samhället att visa återhållsamhet, agera på ett ansvarsfullt sätt och hålla en konstruktiv dialog för att nå fram till en varaktig, fredlig samförståndslösning. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta sina insatser för att stärka civilsamhällets roll och att uppmana icke-statliga aktörer att spela en aktiv roll.

6. Europaparlamentet vädjar till Republiken Guineas regering att se till att öppna, trovärdiga och fria parlaments- och presidentval hålls i god tid, där oppositionspartier kan delta fullt ut, bland annat genom att tillåta dem att registrera sig, föra kampanjer, ha tillgång till medier och åtnjuta mötesfrihet.

7. Europaparlamentet påminner om hur viktigt det är att det finns en oberoende nationell valkommission som agerar självständigt i förhållande till regeringen och alla politiska partier. Parlamentet uppmanar med kraft Republiken Guineas regering och president Condé att se till att den oberoende nationella valkommissionen i Republiken Guinea kan arbeta med full insyn, utan inblandning, hot eller tvång från etablerade politiker eller partier.

8. Europaparlamentet vädjar till myndigheterna i Republiken Guinea att fullt ut respektera alla inhemska och internationella skyldigheter i fråga om medborgerliga och politiska rättigheter, däribland rätten till yttrande-, mötes- och föreningsfrihet, rätten att inte utsättas för tortyr, misshandel och godtyckligt frihetsberövande samt rätten till en rättvis rättegång. Parlamentet understryker att respekten för de mänskliga rättigheterna måste stå i centrum för alla politiska lösningar på krisen.

9. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna i Republiken Guinea att i enlighet med internationella normer utreda och lagföra medlemmar i säkerhetsstyrkorna mot vilka det finns bevis för att de har ett straffrättsligt ansvar för tidigare och nuvarande kränkningar.

10. Europaparlamentet påminner om att ett dynamiskt civilsamhälle som kan verka utan rädsla, hot och våld är en nödvändig förutsättning för att befästa demokratin. Regeringen och säkerhetsstyrkorna uppmanas att verka för förhållanden som befrämjar säkerheten och tryggheten för företrädare för icke-statliga organisationer och det civila samhället, inbegripet en översyn av lagstiftningen om bruket av maktmedel vid offentliga sammankomster.

11. Europaparlamentet betonar vikten av att säkerställa och främja ett pluralistiskt, oberoende och fritt medielandskap som tjänar demokratin. Parlamentet uppmanar med kraft myndigheterna i Republiken Guinea att omedelbart upphöra med alla trakasserier och hot mot journalister, samt att sätta stopp för det godtyckliga upphävandet av medielicenser, att respektera journalisters och människorättsförsvarares individuella rättigheter och garantera deras säkerhet så att de kan bevaka eller granska den politiska och människorättsliga situationen i landet.

12. Europaparlamentet är mycket kritiskt mot fängslandet av Abdourahmane Sanoh och andra ledare från oppositionen och det civila samhället. Parlamentet kräver att politiska fångar i landet omedelbart friges och att en utredning görs av de omfattande anklagelserna om misshandel av fångar.

13. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna i Republiken Guinea att stoppa ytterligare avhysningar av invånare från deras mark eller egendom fram till dess att den kan garantera att de bosattas rättigheter respekteras, vilket även omfattar underrättelser i god tid samt ersättning och vidarebosättning före avhysningar. Rimlig ersättning bör ges till alla enskilda personer som avhyses med tvång och som ännu inte har fått någon sådan ersättning.

14. Europaparlamentet påminner om vikten av att Republiken Guinea samarbetar med regionala partner för att gemensamt stärka demokratin, utvecklingen och säkerheten. Myndigheterna i Republiken Guinea uppmanas att ha ett nära samarbete med regionala organisationer, däribland Ecowas, för att återupprätta grundläggande friheter, fullt ut utreda de kränkningar av de mänskliga rättigheterna som begåtts under demonstrationerna och åstadkomma en fredlig demokratisk övergång. Parlamentet påminner om att en lösning på den rådande krisen endast kan hittas i en öppen och tillgänglig intern guineansk dialog mellan regeringen och oppositionsgrupperna. Likaså kan Ecowas och Republiken Guineas grannländer spela en avgörande roll för att främja den interna guineanska dialogen och se till att den fortsätter. Guineas regering och Ecowas uppmanas att ha ett nära samarbete för att se till att valen 2020 hålls på ett fredligt sätt och är representativa. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att följa upp de rekommendationer som gjordes i den allmänna återkommande utvärderingen av Republiken Guinea i januari 2020, särskilt de som gäller rätten till liv, fysisk integritet, yttrandefrihet och frihet att delta i fredliga sammankomster samt bruket av maktmedel och strafflöshet. Myndigheterna i Republiken Guinea uppmanas att på ett meningsfullt sätt delta i den förestående allmänna återkommande utvärderingen som genomförs av FN:s råd för mänskliga rättigheter, bland annat genom att ge FN fullt tillträde på plats och att fullt ut genomföra arbetsgruppens efterföljande rekommendationer.

15. Europaparlamentet uppmanar med kraft Europeiska unionen att noggrant övervaka situationen i Republiken Guinea samt att ställa regeringen till svars för alla överträdelser av de åtaganden som gjorts avseende de internationella lagar och avtal som rör de mänskliga rättigheterna, särskilt när det gäller artiklarna 8, 9 och 96 i Cotonouavtalet.

16. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och Europeiska utrikestjänsten (utrikestjänsten) att upprätthålla den politiska dialogen, inbegripet den dialog som hålls inom ramen för artikel 8 i Cotonouavtalet, för att på ett skyndsamt sätt minska spänningarna i landet och på begäran bistå vid förberedelserna inför fredliga val, vilket omfattar medling och åtgärder för att bekämpa våld före och efter valet. Vidare uppmanar parlamentet vice ordföranden/den höga representanten och utrikestjänsten att samarbeta med myndigheterna i Republiken Guinea, Ecowas, FN:s kontor för mänskliga rättigheter i Republiken Guinea, Afrikanska kommissionen för mänskliga och folkens rättigheter och generalsekreterarens särskilda representant för Västafrika och Sahel för att utarbeta en gemensam strategi för att lösa den rådande politiska krisen.

17. Europaparlamentet välkomnar den 11:e Europeiska utvecklingsfonden som är inriktad på att främja rättsstatligheten i Republiken Guinea. Kommissionen och utrikestjänsten uppmanas med kraft att ge fortsatt stöd för att stärka det civila samhället och oberoende statliga institutioner.

18. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionens delegation i Republiken Guinea att kontinuerligt övervaka situationen för landets oberoende civila samhälle, att bevaka rättegångarna mot politiska fångar och att fortsätta att ta upp människorättssituationen i landet i sin dialog med myndigheterna i Republiken Guinea. Kommissionen uppmanas att på nära håll följa situationen i Republiken Guinea och att regelbundet rapportera tillbaka till parlamentet.

19. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Republiken Guineas president och parlament, Ecowas institutioner, den gemensamma parlamentariska AVS–EU-församlingen samt Afrikanska unionen och dess institutioner.